

Asia: HE 166/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta annetun lain muuttamisesta, ke 20.11.2024 klo 10 (HE 166/2024 vp)

Eduskunta  
Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta

**Asiantuntijalausunnon esittäjä:** Miia Jauni

## **Luken asiantuntijalausunto**

### **1 Johdanto**

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta on pyytänyt Luonnonvarakeskukselta asiantuntijalausuntoa hallituksen esitykseksi laiksi vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta annetun lain 11 ja 16 §:n muuttamisesta. Esityksessä ehdotetaan, että vieraslajilain 16 §:ssä tarkoitetun nisäkkään saisi jäljittää miehittämättömällä ilma-aluksella poiketen siitä, mitä metsästyslain 32 §:n 1 momentissa säädetään. Esitettävän säännöksen myötä metsästyslain kieltoa ilma-aluksella tehtävästä jäljittämisestä ei jatkossa sovellettaisi vieraslajilaissa tarkoitettuihin nisäkkäisiin. Lisäksi esityksessä ehdotetaan muutettavaksi siirtymäajan enimmäispituutta kahdesta vuodesta kolmeen vuoteen. Kolmen vuoden siirtymäaika olisi perusteltavissa esimerkiksi tilanteessa, jossa lajilla on pitkä kasvatusaika tai lajin määrittely kansallisesti merkitykselliseksi haitalliseksi vieraslajiksi aiheuttaa kaupallisille toimijoille merkittäviä taloudellisia menetyksiä.

### **2 Lausunto**

#### **1. Muutosehdotus koskien droonien käyttöä vieraslajien pyynnin yhteydessä**

Vieraslajinisäkkäät muodostavat merkittävän uhan Suomen luonnolle, etenkin maassa pesivälle linnustolle saaristossa ja kosteikoilla. Luonnonvarakeskus pitää myönteisenä kehityksenä, että drooneja voidaan käyttää hyväksi vieraspetopyynnin tehostamiseksi. Parhaimmillaan tämä mahdollistaa etenkin supikoiran kustannustehokkaan poiston. Laissa olisi suoraan mainittava, mitä ovat ne vieraslajinisäkkäät, joiden pyynnissä droonia on tarkoitus hyödyntää. Tässä vaiheessa lajina olisi pääasiassa supikoira.

Luonnonvarakeskuksen mukaan suurin drooneihin liittyvä riski on pesivän linnuston mahdollinen häirintä haudonta-aikaan. Kriittisin aika tähän on toukokuusta heinäkuun puoleen väliin, mutta alkukeväästä ja syksyllä olisi hyvä huomioida myös muuttomatkallaan levähtäviä lintuja. Pynnin ajoituksen lisäksi on huolehdittava, ettei linnustoa häiritä ajamalla drooneilla 1) emoja pois pesiltä, 2) levähtäviä parvia lentoon, 3) liian matalalla (esim. < 20 m) ja 4) toistuvasti ja liian pitkään (esim. > 15 min). Talvikuukausina häirintäriski linnustolle on enimmäkseen olematon.

Luonnonvarakeskus pitää yleisellä tasolla tärkeänä, että droonien käyttöä vieraslajinisäkkäiden metsästyksessä olisi valvottava mahdollisten väärinkäytösten estämiseksi. Droonin käytöstä vieraslajin jäljityksessä voi joissain tapauksissa aiheutua haittaa suojellulle lajille. Esimerkiksi koirasutta, joka on vieraslaji, on mahdotonta varmuudella erottaa ilman DNA-analyysia sudesta, joka on rauhoitettu ja vain luvanvaraisesti metsästettävä laji.

Koirasuden osalta pyynnin/poiston luvitus on edelleen metsästyslain alaisuudessa, ja ko. luvituksen puitteissa voitaisiin tulevaisuudessakin tälle pyynnille tarvittaessa myöntää kyseinen poikkeamislupa. Valvontaan liittyen ehdotetaan pohdittavaksi ilmoitusvelvollisuutta metsästyslain valvontaviranomaisille (Suomen riistakeskukselle ja/tai poliisille). Tällöin valvonnassa tiedettäisiin, missä ollaan vieraslajeja pyytämässä ja metsästyksen laillisuusvalvonta ei kuormittuisi turhista tarkistuksista.

## 2 Vieraslajiluetteloon lisättävien vieraslajien siirtymäajan muutos

Esitysluonnoksessa vieraslajilain muuttamiseksi ehdotetaan pidennettäväksi kansalliseen vieraslajiluetteloon lisättävien vieraslajien mahdollisen siirtymäajan enimmäispituutta kahdesta vuodesta kolmeen vuoteen.

Luonnonvarakeskuksen näkemyksen mukaan siirtymäajan enimmäispituus voisi olla ehdotetut kolme vuotta. Mahdollisille siirtymäajoille on kuitenkin aina oltava riittävät tapauskohtaisesti harkitut perustelut. Siirtymäaikoja olisi tarkoituksenmukaisinta välttää kokonaan tai pitää ne mahdollisimman lyhyinä. On huomioitava, että pitkät siirtymäajat voivat hidastaa torjuntatoimien aloittamista ja viivästyttää vieraslajin monimuotoisuudelle aiheuttaman haitan vähentämistä. Lisäksi on syytä harkita, voivatko jotkut yksittäiset kiellot, kuten maahantuontikielto, olla voimassa jo siirtymäkauden aikana.

Siirtymäajat ovat viestinnällisesti haastavia. Vaikka siirtymäaika mahdollistaisi vieraslajin myynnin, ei kuluttajien kuitenkaan kannattaisi hankkia niitä enää siinä vaiheessa. Vieraslajin torjuntaan olisi tarpeen valmistautua jo ennen siirtymäajan päättymistä. Viestinnässä on korostettava, että siirtymäajan päätyttyä kaikki kiellot tulevat voimaan ja niihin kannattaa varautua hyvissä ajoin.

Nina Peuhkuri

Kehittämispäällikkö, johtava tutkija

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 19.11.2024 klo 10:46:33.

Asiantuntijalausunnon valmistelijat:

Miia Jauni

Miia Jauni, Erja Huusela, Andreas Linden, Mia Valtonen

Liitteet:

Tiedoksi: